

5. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՌՈՒՍԵՐԵՆ ՏԱՌԱԳԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ՍԿՂԲՈՒՆՔՆԵՐԸ*

Արդի պայմաններում մեծապես ավելացել է թարգմանական գրականության տեսակարար կշիռը, ընդլայնվել են ազգային լեզուների անմիջական շփումներն ու առնչությունները: Սրա հետ կապված մեծացել են ազգային յուրահատուկ հասկացություններ արտահայտող բառերը թարգմանելու և տեղանուններն ու անձնանունները տառադարձելու դժվարությունները:

Ռուսերենից հայերեն և հայերենից ռուսերեն կատարվող թարգմանությունների ծավալի հսկայական աճի հետ կապված՝ առանձնահատուկ կարևորություն է ստանում հայերեն անձնանունների տառադարձման սկզբունքների մշակումը: Դժվարությունները մասնավորապես պայմանավորված են այդ երկու լեզուների հնչույթային համակարգերի անհամապատասխանություններով. հաճախ անհրաժեշտություն է առաջանում որոշել հայերենի տվյալ հնչույթի մոտավոր համարժեքը ռուսերենում:

Հայկական անձնանունները ռուսերեն տառադարձելիս հնարավոր է երկու մոտեցում. 1) գրադարձություն՝ անունը կամ ազգանունը գրվում է տառ առ տառ, 2) բուն տառադարձություն՝ հիմք է ընդունվում անվան կամ ազգանվան արտասանությունը:

Տառադարձության և գրադարձության սկզբունքների ոչ հստակ տարբերակումը, ռուսերենում բացակայող հնչույթների արտահայտման տարբեր սկզբունքների կիրառումը և ընդհանրապես տառադարձության որոշակի սկզբունքների բացակայությունը, հաճախ նաև տառադարձող անձերի ոչ բավարար պատասխանատվությունը հանգեցնում են այն բանին, որ հանդիպում են կողք կողքի երկու և ավելի ռուսերեն համարժեքներ: Այսպես, օրինակ, հայերեն *Վարդանյան* ազգանունը գրվում է Варданян — Вартанян, Սարգսյան-ը՝ Саргисян — Саркисян, Հովհաննիսյան-ը՝ Ованесян — Ованисян — Оганисян, նույնիսկ Иоанисян, Գեղանուշ-ը՝ Гегануш — Гехануш, Մագթաղ-ը՝ Магтах — Магтаг, Ահարոն-ը՝ Аарон — Агарон և այլն:

* Հայկական անձնանունների ռուսերեն տառադարձության սույն սկզբունքները մշակել են Գ. Ջախուկյանը և Ա. Խաչատրյանը: Հաստատվել է տերմ. կոմիտեի 1978 թ. փետրվարի նիստում:

Հարցի լուրջ ու բազմակողմանի ուսումնասիրության հիման վրա միասնական սկզբունքների մշակումը և անձնանունների ու ազգանունների տառադարձման հանձնարարվող ցուցակների կազմումը այժմ դարձել է հրատապ խնդիր, որն ունի գործնական կարևոր նշանակություն հատկապես մամուլի, դպրոցների, անձնագրային բաժինների և մատենագրությունների համար:

Իհարկե, անձնանունների տառադարձության դեպքում չի կարող լինել սկզբունքների այնպիսի խստություն, ինչպես հասարակ անունների և տեղանունների դեպքում: Եթե հայերենի տեղանունների տառադարձումը բավականաչափ միօրինակ է շնորհիվ «ՀԽՍՀ վարչատերիտորիալ բաժանումը» (հայերեն և ռուսերեն լեզուներով) աշխատության և Հայաստանի քաղաքական ու ֆիզիկական քարտեզների պարբերական հրատարակության, ապա չկան անձնանունների տառադարձման նման միօրինականացված ցանկեր:

Այս ուղղությամբ արվել են միայն սկզբնական քայլեր: 1961 թվին հրատարակվել է Ն. Վարդապետյանի «Ուղեցույցը» (Н. А. Вартапетян, *Справочник по русской транскрипции армянских имен, фамилий и географических названий*, Ереван, 1961), որը, չնայած հեղինակի ընդհանուր առմամբ ճիշտ կողմնորոշմանը, ընդգրկում է սահմանափակ նյութ և չի կարող ծառայել որպես գործնական ուղեցույց անձնագրային բաժինների և այլ հիմնարկների համար: 1973 թ. հրատարակվել է Ա. Խաչատրյանի հայերենի հնչույթային համակարգի և գործնական տառադարձման հարցերին նվիրված (А. А. Хачатрян, *Фонемная система армянского языка и некоторые вопросы транскрипции* (Вестник АН Арм. ССР, 1973, N 5)) հոդվածը, որտեղ տրվում են հայերեն հնչույթների համարժեքները մի քանի լեզուներով (ռուսերեն, անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն, իտալերեն):

Սակայն այստեղ հատուկ քննարկման չեն ենթարկվել անձնանունների տառադարձման հարցերը:

Անձնանունների ցանկը կազմելիս հիմք են ընդունվել տպագրության հանձնարարվող հետևյալ ընդհանուր սկզբունքները:

1. Ժամանակակից հայերենի անձնանունները ռուսերեն արտահայտվում են ոչ թե գրադարձությամբ, այլ տառադարձության սկզբունքով:

Ծանոթություն: Ուսական -ов ածանցով վերջացող հայկական ազգանունները ռուսերեն տառադարձվում են նույն սկզբունքներով, ինչ հայերեն -յան ածանցով վերջացող. օրինակ՝ Аваков, Маркаров, Саркисов:

2. Հայերենի այն հնչույթները, որոնք չունեն ռուսական համարժեք-

ներ, տառադարձվում են նրանց ըստ հնարավորին առավել մոտ հնչույթներ արտահայտող տառերով. օրինակ՝ Թադևոս—Татевос, Ծովինար—Цовинар, Տաճատ—Тачат և այլն*։

3. Հայերեն անձնանունները ռուսերեն տառադարձելիս նկատի են առնվում ռուսերենի գրության և ուղղագրության կանոններով պայմանավորված սահմանափակումները. անբարեհունչ կամ անվայելուչ զուգորդումներ առաջացնող ձևերը փոխարինվում են ավելի նպատակահարմար ձևերով. օրինակ՝ Աղավնի—Ахавни։

4. Պատմական անունները (թագավորների, իշխանների, զորավարների, պատմիչների, քաղաքական ու կրոնական գործիչների) արտահայտվում են գրադարձությամբ և առանց թարգմանելու.

Աշոտ Երկաթ — Ашот Ерка́т (ոչ Ашот Железный)

Մովսես Խորենացի — Мо́всес Хорена́ци (ոչ Моисей Хоренский)

Վարդգես Մանուկ — Вард́ес Ману́к (ոչ Варт́ес Младене́ц)

Ծանոթություն 1 : Որոշ անուններ, հատկապես մականունները, ավանդաբար հանդիպում են նաև թարգմանաբար. օրինակ՝

Դավիթ Անհաղթ — Давид Непобедимый, փխկ. Давид Анаст

Ներսես Շնորհալի — Нерсес Благодатный, փխկ. Нерсес Шнорали

Ծանոթություն 2 : Պատմական, դիցաբանական, գեղարվեստական գրականության մեջ գործածված ու տարածում գտած անունները տառադարձվում են ռուսերեն ընդունված ձևով.

Աքիլլես — Ахилл

Համլետ — Гамлет

Հոմերոս — Гомер

Հովհան Ոսկեբերան — Иоанн Златоуст

Ոդիսևս — Одиссей

5. Եթե հայերեն անձնանունը փոխ է առնված ռուսերենից կամ ռուսերենի միջոցով, ապա այն ռուսերեն տառադարձելու դեպքում վերականգնվում է ռուսական ձևը.

* Այժմ ռուսերենում ևս ժամանակակից օտար անունների տառադարձման հարցում նկատվում է գրությունը արտասանությանը մերձեցնելու միտում։ Ավելի ընդունված է տառադարձել Харви և ոչ Гарвей (անգլ. Harvey), Уолтер և ոչ Вальтер (անգլ. Walter), Уилсон և ոչ Вильсон (անգլ. Wilson)։

Ագնեսա — Агнесса

Էլզա — Эльза

Էլվիրա — Эльвира

Իզաբելա — Изабелла

Ռիմա — Римма

Վալտեր — Вальтер

Հայերենի հնչույթները ռուսերեն տառադարձվում են հետևյալ կանոններով.

I. Հայերենի *ա, ի, օ, ու* ձայնավորները բոլոր դիրքերում տառադարձվում են միատեսակ՝ հետևյալ ձևով՝ *ա-ն՝ а-ով, ի-ն՝ и-ով, ու-ն՝ у-ով, օ-ն՝ о-ով*.

Ասլանյան — Асланян

Արա — Ара

Արև — Арев

Արշակ — Аршак

Իշխան — Ишхан

Իոսիֆյան — Иосифян

Իսայի — Исаи

Իսկուհի — Искуи

Տիգրանուհի — Тигрануи

Ուզունյան — Узунян

Ուլուբաբյան — Улубабян

Օդաբաշյան — Одабашян

Օհանյան — Оганян

II. 1. *Ե-ն* բառասկզբում և բառամիջում տառադարձվում է *е-ով*.

Գաբրիել — Габриел

Դանիել — Даниел

Եվա — Ева

Երեմ — Ерем

Եփրեմյան — Епремян

Չաբել — Забел

Չավեն — Завен

Պետրոսյան — Петросян

2. *Ե-ն* բառավերջում տառադարձվում է *э-ով* (նախորդ բաղաձայնի քնայնացումից խուսափելու համար), եթե նրան չեն նախորդում *ց, չ, գ, շ* բաղաձայնները.

Գայանե — Гаянэ

Չարեհ – Зарэ
 Չաքարե – Закарэ
 Իվանե – Иванэ
 Կալիփսե – Калипсэ
 Կարինե – Каринэ
 Նարինե – Наринэ

Ծանոթություն: Անհանձնարարելի համարել երբեմն հանդիպող Габриэл, Даниэл, Рафаэл ձևերը:

3. Ե-ն բառավերջում տառադարձվում է e-ով, եթե նրան նախորդում են g, չ, շ, q բաղաձայնները.

Բեատրիչե – Беатриче
 Մուշե – Муше
 Վաչե – Ваче
 Ֆրունզե – Фрунзе

Ծանոթություն: Այս կանոնը պայմանավորված է ռուսերենի ուղղագրության սկզբունքներով (д, ч, ш, э բաղաձայններից հետո э չի գրվում):

III. Է-ն բառասկզբում տառադարձվում է э-ով.

Էթերի – Этери
 Էլբակյան – Элбакян
 Էմմա – Эмма

IV. Եվ-ը բառամիջում և բառավերջում տառադարձվում է ev տառակապակցությամբ.

Արևիկ – Аревик
 Արևշատյան – Аревшатыан
 Պարթև – Партев
 Տաթևիկ – Татевик

V. Ռ-ն բառասկզբում տառադարձվում է vo տառակապակցությամբ, իսկ ծյուս դիրքերում՝ o-ով.

Ոսկան – Воскан
 Ոստանիկ – Востаник
 Ասոյան – Асоян
 Բաբլոյան – Баблоян

VI. 1. Ը-ն բառասկզբում տառադարձվում է и-ով.

Ըղծանուշ – Ихдзануш
 Ըղծուհի – Ихдзуи
 Ընծակ – Индзак

Ծանոթություն: Աննպատակահարմար են երբեմն հանդիպող Эхгзгу, Эхгзан гу, Ёхгзак ձևերը, որովհետև 1) բառասկզբում х-ն ռուսերենում գրեթե չի գործածվում և դժվար արտասանելի է, 2) и-ով ձևերը համապատասխանում են հայերենի արմատի հնչյունափոխված ձևերին (իդծ-Ըղծանուշ):

2. Բառամիջի արտասանվող, բայց չգրվող (գաղտնավանկային) ը-ն կամ չի գրվում, կամ փոխարինվում է հնչյունափոխված ձևում հանդես եկող ծայնավորով.

Աստվածատրյան – Аствацатрян, Аствацатурян
 Խաչատրյան – Хачатрян, Хачатурян
 Սարգսյան – Сарксян, Саркисян
 Բժշկյան – Бжшкян, Бжишкян
 Մկրտչյան – Мкртчян, Мкртичян

Ծանոթություն: Եթե գաղտնավանկ ը-ի դիմաց այլ ծայնավոր չի վերականգնվում, ազգանունը տառադարձվում է հայերենի գրությանը համապատասխան, առանց ը-ի.

Դրամփյան – Дрампян
 Խլղաթյան – Хлгатян
 Եզնավորյան – Чкнаворян

3. Արևմտահայ ազգանուններում բառամիջում գրվող ը-ն տառադարձվում է ռուսերեն ы-ով.

Այտընյան – Айтынян
 Չալըխյան – Чалыхян

ԲԱՂ ԱՉԱՅՆՆԵՐԻ ՏԱՌԱԴԱՐՉՈՒՄԸ

VII. Հայերեն ա, տ, կ, փ, թ, ք, ժ, ց, ճ, չ, ս, զ, ժ, խ, ն, լ, մ, ո, ր, վ, ֆ բաղաձայնները բոլոր դեպքերում տառադարձվում են միատեսակ, հետևյալ ձևով՝

ա	п	ս	с
փ	п	զ	з
տ	т	շ	ш
թ	т	ժ	ж

կ
ք

խ – х

ն – н

ծ
ց

լ – л

մ – м

ճ
ջ

վ – в

ֆ – ф

ռ
ր

Օրինակ՝ Պատրիկ – Патрик, Փառանձեմ – Парандзем, Տաթևիկ – Татевик, Կորյուն – Корюн, Քերովբե – Керовбе, Ծաղիկ – Цагик, Յոդիկ – Цогик, Ճապուկ – Чапук, Չալոյան – Чалоян, Րաֆֆի – Раффи, Ռուբեն – Рубен, Սիրանուշ – Сирануш, Չավեն – Завен, Շուշան – Шушан, Ժիրայր – Жирайр, Խաժակ – Хажак, Նարինե – Наринэ, Լուսինե – Лусинэ, Մանվելյան – Манвелян, Վրույր – Вруйр, Ֆրունզե – Фрунзе:

Ծանոթություն: Դավիթ անձնանունը տառադարձվում է ռուսերենում ընդունված *Давид* ձևով:

VIII. 1. *բ, գ, դ, ծ, ջ* բաղաձայնները բառասկզբում տառադարձվում են ռուսերեն *б, г, д, дз, дж*-ով:

Բալաբեկ – Балабек
Բարսեղ – Барсег
Բյուրակ – Бюрак
Գաբրիելյան – Габриелян
Գագիկ – Гагик
Գարեգին – Гарегин
Գեդեոն – Гедеон
Դալար – Далар
Դրաստամատ – Драстамат
Դուխիկ – Дузик
Չվակերյան – Дзвакерян

Ջավահիր – Джаваир

Ջուհարյան – Джуарян

2. *բ, գ, դ, ծ, ջ*-ն բառամիջում և բառավերջում ձայնեղ արտասանվելիս տառադարձվում են *б, г, д, дз, дж*-ով, իսկ խուլ կամ շնչեղ խուլ արտասանելիս՝ *п, к, т, ц, ч*-ով:

Ա. Աբգար – Абгар

Սմբատ – Смбат

Ձենոբ – Зеноб

Գարեգին – Гарегин

Արեգ – Арег

Վարագ – Варат

Գեդեոն – Гедеон

Գվիդոն – Гвидон

Վարազդատ – Вараздат

Ընձակ – Индзак

Գրձեյան – Грдзелян

Գալաջյան – Галаджян

Իսաջանյան – Исаджанян

Քաջիկ – Каджик

Բ. Հակոբ – Акоп

Սերոբ – Сероп

Սրբուհի – Српуи

Մամբրե – Мампре

Ավագ – Авак

Գևորգ – Геворк

Մարգար – Маркар

Վարդան – Вартан

Վարդուհի – Вартуи

Դեղձանիկ – Дехцаник

Համբարձում – Амбарцум

Վերջալույս – Верчалуйс

IX. 1. *շ*-ն բառասկզբում ձայնավորից, *ռ*-ից և ճասածր *ր*-ից առաջ, և բառամիջում՝ ձայնավորների միջև և բաղաձայններից հետո, չի գրվում:

Հակոբ – Акоп

Համբարձում – Амбарцум

Հասրաթյան – Асратян

Հեղնար – Эгнар
 Հեղուշ – Эгуш
 Հովիկ – Овик
 Հովհաննես – Ованес
 Հովսեփ – Овсеп
 Հռիփսիմե – Рипсимэ
 Հրազդան – Раздан
 Հրանուշ – Рануш
 Հրաչյա – Рачья
 Հրաչուհի – Рачуи
 Աբրահամյան – Абраамян
 Աշխարհբեկ – Ашхарбек
 Աշխարհուհի – Ашхаруи
 Երանուհի – Ерануи
 Իսահակյան – Исаакян
 Շահաբունի – Шаабуни
 Շահեն – Шаэн
 Շնորհիկ – Шнорик
 Ոսկեհեր – Воскеэр
 Ոսկեհատ – Воскеат
 Սրբուհի – Српуи
 Վահան – Ваан

Ծանոթություն 1: Հովհաննես անվան հայերեն կրկնակ և-ն ռուսերենում տառադարձվում է մեկ և-ով՝ Ованес: Հայերենի կրկնակ բաղաձայն ունեցող անունները տառադարձվում են կրկնակ բաղաձայնով:

Աննա – Анна
 Սուսաննա – Сусанна
 Օսաննա – Осанна
 Էմմա – Эмма

Ծանոթություն 2: Սի շարք անձնանուններում և ազգանուններում հիշյալ դիրքերում հ-ն տառադարձվում է ր-ով՝ ըստ ավանդույթի:

Սիարոն – Агарон
 Հայկ – Гайк
 Հեթում – Гетум
 Հրահատ – Граат
 Հրայր – Грайр
 Հրանտ – Грант
 Հրաչ – Грач
 Սեիրաբ – Меграб

Սիիրան – Мигран
 Սիեր – Мгеп
 Շահանե – Шаганэ
 Շահինյան – Шагинян
 Վահանյան – Ваганян
 Վահրամ – Ваграм
 Օհան(յան) – Оган(ян)
 Օհանջան(յան) – Оганджан(ян)

2. Հ-ն բառասկզբում, 1-ին կետում չնշված բաղաձայններից առաջ, տառադարձվում է ր-ով:

Հմայիլ – Гмаил
 Հնազանդ – Гназанд

Ծանոթություն: Հմայակ անունը, որ ունի Համայակ (Համո) տարբերակը, տառադարձվում է Амаяк ձևով:

3. Հ-ն բառամիջում՝ բաղաձայններից առաջ, և բառավերջում տառադարձվում է ռուսերեն չ-ով՝ համաձայն ռուսերենում այժմ ընդունված նոր կանոնի:

Բահրազյան – Бахразян
 Թահմազ – Тахмаз
 Մահտեսյան – Махтесян
 Մասեհյան – Масехян
 Շահնազարյան – Шахназарян
 Շահպարոնյան – Шахпаронян
 Սահրադյան – Сахрадян
 Սիլահտարյան – Силахтарян
 Վռամշապուհ – Врамшапух

Ծանոթություն: Բացառություն են կազմում ավանդաբար ընդունված հետևյալ անձնանուններն ու ազգանունները, որոնց մեջ հ-ն մեծ մասամբ տառադարձվում է ր-ով:

Զոհրաբ(յան) – Зограб(ян)
 Մեհրաբ(յան) – Меграб(ян)
 Վահրամ – Ваграм
 Վահրիճ – Вагрич

X. 1. Դ-ն բառասկզբում, այլև բառամիջում սովորաբար տառադարձվում է ռուսերեն ր-ով:

Դալունյան – Галумян

Ղաճբարյան – Гамбарян
 Ղարիբյան – Гарибян
 Աղայան – Агаян
 Աղասի – Агаси
 Մեղրանուշ – Мегрануш
 Շողավարս – Шогаварс
 Շողիկ – Шогик

Ծանոթություն 1: Ղ-ով սկսվող շատ ազգանուններ, ըստ ավանդույթի կամ բարեհնչության նպատակով, տառադարձվում են ռուսերեն լ-ով. օրինակ՝

Ղազարյան – Казарян
 Ղահրամանյան – Каграманян
 Ղասարյան – Касабян

Ծանոթություն 2: Ղ-ն բառամիջում տառադարձվում է ք-ով, եթե ռուսերեն լ-ով տառադարձելը առաջ է բերում անբարեհնչություն (պայթականների կուտակում, միևնույն պայթականի կրկնություն և այլն)։

Աղավնի – Ахавни
 Աստղիկ – Астхик
 Գեղավարս – Гехаварс
 Գեղեցիկ – Гехецик
 Ծաղկանուշ – Цахкануш
 Ծաղկինե – Цахкине

2. Ղ-ն բառավերջում տառադարձվում է ք-ով. օրինակ՝

Բարդուղ – Бартух
 Մագթաղ – Магтах
 Շարմաղ – Шармах
 Սիրադեղ – Сирадех

Ծանոթություն: Ղ-ն բառավերջում ավանդաբար տառադարձվում է ռուսերեն լ-ով հետևյալ անձնանուններում։

Բարսեղ – Барсег
 Կյուրեղ – Кюрег
 Սուշեղ – Мушер

XI. 1. Յ-ն ձայնավորից առաջ տառադարձվում է հետևյալ ձևով՝
յա-ն՝ յ-ով, յու-ն՝ ю-ով, յո-ն՝ ё-ով, յե-ն՝ е-ով. օրինակ՝
 Գյաղուկյան – Гядукян

Գյանջյան – Гянджян
 Գյոզալյան – Гёз алян
 Գյոնջյան – Гёнджян
 Գյոքչյան – Гёкчян
 Կորյուն – Корюн
 Դյուսյան – Юсян
 Միքայել – Микаел
 Յոլյան – Ёлян
 Յոլչյան – Ёлчян
 Ռաֆայել – Рафаел

2. Յ-ն ձայնավորից հետո տառադարձվում է չ-ով. օրինակ՝

Հայկ – Гайк
 Հայրիկ – Айрик
 Հրայր – Грайр
 Նորայր – Норайр
3. Յի կապակցությունը տառադարձվում է ы-ով՝ օրինակ՝
 Արամայիս – Арамаис
 Հմայիլ – Гмаил
 Մայիս – Маис

6. ՀԱՅԵՐԵՆՈՒՄ ԳՈՐԾԱԾՎՈՂ ԱՆՉՆԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ*

ԱՐԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆՆԵՐ

- Ա -

Արաս (պատմ.)	Абас	Աղաջան	Агаджан
Արգար	Абгар	Աղասար	Агасар
Արեթ	Абет	Աղասի	Агаси
Արել	Абель	Աղավարդ	Агаварт
Արիսողոմ	Абисогом	Աղաֆոն	Агафон
Արրահամ	Абраам	Աղվան	Агван
Ազաթանգեղոս (պատմ.)	Агатагехос	Ամասիա	Амасия
Ագրիպաս	Агрипас	Ամասիկ	Амасик
Ադամ	Адам	Ամբակուն	Амбакум
Ադիբեկ	Адибек	Ամիրջան	Амирджан
Ազատ	Азат	Այգավարդ	Айгаварт
Ազարիա (պատմ.)	Азария	Այվազ	Айваз
Ազիզ	Азиз	Անանի	Ананий
Ազիզբեկ	Азизбек	Անանի	Анания
Ազնաուր	Азнаур	Անանիկ	Ананик
Աթաբեկ	Атабек	Անաստաս	Анастас
Աթանաս	Атанас	Անդոկ	Андок
Ալբերտ	Альберт	Անդրանիկ	Андраник
Ալեքսան	Алексан	Անդրեաս	Андреас
Ալեքսանդր	Александр	Անտոն	Антон
Ալթուն	Алтун	Անուշավան	Анушаван
Ալիխան	Алихан	Աշխարբեկ	Ашхарбек
Ալֆրեդ	Альфред	Աշոտ	Ашот
Ախիջան	Ахиджан	Աշոտ Երկաթ	Ашот Еркат
Ակակի	Акакий		
Ակսել	Аксель	Ապաւեն	Апавен
Ահարոն	Агарон	Ապերիկ	Аперик
Աղաբաբ	Агабаб	Ապրես	Апрес
Աղազար	Агазар	Ալուսետ	Алусет
Աղալար	Агалар	Արանդար	Арандар
Աղախան	Агахан	Արաւան	Араван
Աղամիր	Агамир	Արակել	Аракел
		Արնակ	Арнак

*Անվանացանկը կազմել են Դ. Բարսեղյանը և Գր. Մազմանյանը: Ուսանողներն տառադարձությունը կատարել են Գ. Ջահուկյանը, Ա. Խաչատրյանը, Դ. Բարսեղյանը և Գր. Մազմանյանը:

Առնոլդ	Арнольд	Արմեն	Армен
Առուշան	Арушан	Արմենակ	Арменак
Առուստամ	Арустам	Արշալույս	Аршалуйс
Ասատուր	Асатур	Արշակ	Аршак
Ասլան	Аслан	Արշամ	Аршам
Ասծատուր	Асцатур	Արշավիր	Аршавир
Ասպուրակ	Аспурак	Արսեն	Арсен
Աստվածատուր	Аствацатур	Արտակ	Артак
Ասքանազ	Асканаз	Արտաշ	Арташ
Ավագ	Авак	Արտաշես	Арташес
Ավետ	Авет	Արտավազդ	Артавазд
Ավետիս	Аветис	Արտավան	Артаван
Ավետիք	Аветик	Արտեմ	Артем
Ավտանդիլ	Автандил	Արփիար	Арпиар
Ավիկ	Авик		
Ավիս	Авис		
Ատոմ	Атом	Բաբախան	Бабахан
Արա	Ара	Բաբադջան	Бабаджан
Արա Դեքեցիկ	Ара Гехецик	Բաբիկ	Бабик
		Բաբկեն	Бабкен
Արազ	Араз	Բագրատ	Баграт
Արազի	Арази	Բադալ	Бадал
Արամ	Арам	Բալաբեկ	Балабек
Արամազդ	Арамазд	Բալասան	Баласан
Արամայիս	Арамаис	Բախշի	Бахши
Արարատ	Арарат	Բակուր	Бакур
Արբակ	Арбак	Բաղդասար	Багдасар
Արգամ	Аргам	Բաղիշ	Багиш
Արեգ	Арег	Բալանդուր	Баяндур
Արես	Арес	Բարդուղ	Бардуг
Արեշատ	Аревшат	Բարդուղիմեոս	Бардухимей
Արշուան	Арзуан		
Արթին	Артин	Բարդուղիմեոս	Бардухимеос
Արթուն	Артун	Բարեղան	Бареган
Արտուր	Арту	Բարիկ	Барик
Արիկ	Арик	Բարխուդար	Бархудар
Արիս	Арис	Բարսեղ	Барсег
Արիստ	Арист	Բարունակ	Барунак
Արիստակես	Аристаке	Բեգլար	Беглар
Արծրուն	Арцрун	Բեկնազար	Бекназар
Արկադի	Аркадий	Բեթան	Бетан
Արման	Арман	Բեիքուղ	Бехбут

- Բ -

Լեոնիդ	Леонид	Կյուրեղ	Кюрег
Լեռնիկ	Лерник	Կնյազ	Княз
Լևոն	Левон	Կոզմո	Козмо
Լիպարիտ	Липарит	Կոմիտաս	Комитас
Լյուդվիգ	Людвиг	Կոստան	Костан
Լորիկ	Лорик	Կոստանդին (պատմ.)	Константин
Լորիս	Лорис	Կոնստանտին (ռուս.)	Константин
		Կորյուն	Корюн

- Խ -

Խադ	Хад
Խաժակ	Хажак
Խանամիր	Ханамир
Խանդամիր	Хандамир
Խաչատուր	Хачатур
Խաչեն	Хачен
Խաչիկ	Хачик
Խիկար	Хикар
Խլղաթ	Хлгат
Խնկանոս	Хнканос
Խոսրով	Хосров
Խորեն	Хорен
Խունկիանոս	Хункианос

- Ծ -

Ծառուկ	Царук
Ծատուր	Цатур
Ծերուն	Церун
Ծովակ	Цовак

- Կ -

Կադմոս (պատմ.)	Кадм
Կակոս	Какос
Կամո	Камо
Կամսար	Камсар
Կայծակ	Кайцак
Կարապետ	Карапет
Կարեն	Карен
Կարլեն	Карлен
Կարլոս	Карлос
Կարպիս	Карпис
Կիմ	Ким
Կիրակոս	Киракос

- Դ -

Դաբեթ	Апет
Դաբեթնակ	Апетнак
Դազարապետ	Азарпет
Դախնազար	Ахназар
Դակոբ	Акоп
Դամազասպ	Амазасп
Դամբարձուն	Амбарцум
Դանլետ	Гамлет
Դանլիկ	Гамлик
Դանո	Амо
Դայկ	Гайк
Դայկազ	Айказ
Դայկակ	Айкак
Դայկարամ	Айкарам
Դայրապետ	Айрапет
Դայրիկ	Айрик
Դայրուն	Айрун
Դանես	Анес
Դանրի	Анри
Դասան	Асан
Դասրաթ	Асрат
Դարազատ	Аразат
Դարուբյուն	Арутюн
Դեթուն (պատմ.)	Гетун
Դեկտոր	Гектор
Դենրիկ	Генрик
Դերակլետ (պատմ.)	Геракл
Դերիներ	Гергер
Դմայակ	Амаяк
Դոբ, Դովբ (պատմ.)	Иов
Դոմեբոս (պատմ.)	Гомер
Դովակիմ	Оваким

Դովան
Դովասափ
Դովիկ
Դովհան (պատմ.)
Դովհան Ոսկե-
բերան
Դովհաննես
Դովհանջան
Դովնաթան
Դովնան
Դովսեփ
Դրազդան
Դրահատ
Դրայր
Դրանտ
Դրաչ
Դրաչյա
Դրավարդ
Դունան
Դուսիկ
Դուրնես

Օван
Օвасап
Օвик
Иоани
Иоани
Златоуст
Օванес
Օванджан
Օвнатан
Օванан
Օвсеп
Раздан
Граат
Грайр
Грант
Грач
Рачья
Раварт
Унан
Усик
Урнет

- Զ -

Չոն	Дзон
Չոնիկ	Дзоник

- Դ -

Ղազար	Казар
Ղազարոս	Казарос
Ղամբար	Гамбар
Ղարիբ	Гариб
Ղարիբջան	Гарибджан
Ղևոնդ	Гевонд
Ղուկաս	Гукас
Ղունկիանոս (պատմ.)	Гункианос

- Ճ -

Ճապուկ	Чапук
Ճաղար	Чагар
Ճուտիկ	Чутик

- Ս -

Մադաթ	Мадат
Մաթևոս	Матевос
Մաթուսաղա	Матусага
Մալխաս	Малхас
Մախչան	Махчан
Մակար	Макар
Մախեսի	Махеси
Մագակ	Магак
Մագակնի	Магакни
Մամադջան	Мамаджан
Մամբրե	Мамбрэ
Մամիկ	Мамик
Մամիկոն	Мамикон
Մայիկ	Майл
Մայիս	Маис
Մանաս	Манас
Մանասե	Манасэ
Մանասեր	Манасер
Մանասպ	Манасп
Մանավազ	Манаваз
Մանդակ	Мандак
Մանթաշ	Манташ
Մանսուր	Мансур
Մանվել	Манвел
Մանուկ	Манук
Մանուչար	Манучар
Մաշտոց (պատմ.)	Маштоц
Մասեհ	Масех
Մասիկ	Масик
Մատթեոս	Матвей,
(պատմ.)	Матфей
Մատվեյ	Матвей
Մարատ	Марат
Մարգար	Маркар
Մարգպան	Марэпан
Մարգպետ	Марэпет
Մարինոս	Маринос
Մարլեն	Марлен
Մարկոս	Маркос
Մարտիկ	Мартик

Մարտին	Մուսայել	Մուսաել
Մարտիրոս	Մուրադ	Մուրադ
Մարտուն		
Մարութ		
Մաքսիմ		
Մելիք		
Մելիք-Շահնազար		
(պատմ.)		
Մելիքսեդեկ		
Մելիքսեթ		
Մելքոն		
Մեխակ		
Մեծայր		
Մեծատուր		
Մեհենդակ		
Մեհրաբ		
Մեսրոպ		
Մերանգուլ		
Մերուժան		
Միանսար		
Միհրան		
Միհրդատ (պատմ.)		
Միհրդատ		
Մինաս		
Միսաք		
Միրաք		
Միրզա		
Միրիման		
Միրիջան		
Միքայել		
Մխիթար		
Մկրտիչ		
Մկրտուն		
Միեր		
Մյասնիկ		
Մնացական		
Մոմիկ		
Մոսի		
Մովսես		
Մուշե		
Մուշեղ		

- Թ -

- Ն -

- Ծ -

Շահազիզ	Շահազիզ
Շահամիր	Շահամիր
Շահապ	Շահապ
Շահրազ	Շահրազ
Շահեն	Շահեն
Շահիկ	Շահիկ
Շահնուրադ	Շահնուրադ
Շահնազ	Շահնազ
Շահնազար	Շահնազար
Շահնուր	Շահնուր
Շահպարոն	Շահպարոն
Շահսուվար	Շահսուվար
Շահվալադ	Շահվալադ
Շահվերդի	Շահվերդի
Շահրիման	Շահրիման
Շահուն	Շահուն
Շանթ	Շանթ
Շապուհ (պատմ.)	Շապուհ
Շապուհ	Շապուհ
Շավասպ	Շավասպ
Շավարշ	Շավարշ
Շարա	Շարա
Շարաբխան	Շարաբխան
Շարուր	Շարուր
Շիրազ	Շիրազ
Շիրակ	Շիրակ
Շիրին	Շիրին
Շիրմազան	Շիրմազան
Շմավոն	Շմավոն
Ոսկան	Ոսկան
Ոսկևան	Ոսկևան
Ոստանիկ	Ոստանիկ
Ոստիկ	Ոստիկ
Պայազատ	Պայազատ
Պայքար	Պայքար
Պանդուխտ	Պանդուխտ

- Ո -

- Պ -

Պապ	Պապ
Պապաք (պատմ.)	Պապաք
Պապիկ	Պապիկ
Պապին	Պապին
Պավել	Պավել
Պատվական	Պատվական
Պատրիկ	Պատրիկ
Պարզև	Պարզև
Պարթև	Պարթև
Պարոն	Պարոն
Պարոնիկ	Պարոնիկ
Պարսամ	Պարսամ
Պարույր	Պարույր
Պարունակ	Պարունակ
Պետրոս	Պետրոս
Պերժ	Պերժ
Պիոն	Պիոն
Պոգոս	Պոգոս
Պռոշ (պատմ.)	Պռոշ
Ջահան	Ջահան
Ջահանգիր	Ջահանգիր
Ջանան	Ջանան
Ջանիբեկ	Ջանիբեկ
Ջանիկ	Ջանիկ
Ջաֆադ	Ջաֆադ
Ջիվան	Ջիվան
Ջոն	Ջոն
Ջոճիկ	Ջոճիկ
Ջուհար	Ջուհար
Ջունշուր	Ջունշուր
Ռազմիկ	Ռազմիկ
Ռաֆայել (պատմ.)	Ռաֆայել
Ռաֆաել	Ռաֆաել
Ռաֆիկ	Ռաֆիկ
Ռեֆիկ	Ռեֆիկ
Ռոբերտ	Ռոբերտ
Ռոմանոս	Ռոմանոս
Ռոմիկ	Ռոմիկ

- Զ -

- Ռ -

Ռոստոմ	Ростом	Սերգեյ	Сергей	Վախրանգ	Вахтанг	Վոլոդյա	Володя
Ռուբեն	Рубен	Սերգո	Серго	Վահագն	Ваагн	Վռամ	Врам
Ռուդիկ	Рудик	Սերոբ	Сероб	Վահան	Ваан	Վռամշապուհ	Врамшапух
Ռուդոլֆ	Рудольф	Սերորբե	Серобэ	Վահե	Вазэ	Վրեժ	Вреж
Ռուստամ	Рустам	Սերովբե (պատմ.)	Серовбэ	Վահրամ	Ваграм	Վրթանես	Вртанес
		Սիամանթո	Сиаманто	Վահրիճ	Вагрич	Վրույր	Вруйр
		Սիանոս	Сианос	Վաղարշ	Вагарш		
		Սիմեոն (պատմ.)	Семион	Վաղարշակ	Вагаршак		
Սահակ	Саак	Սիմեոն	Семён	Վաղինակ	Вагинак	Տաճատ	Тачат
Սահրադ	Сахрад	Սիմոն	Симон	Վանատուր	Ванатур	Տատուր	Татур
Սաղաթել	Сагатеа	Սիոն	Сион	Վանիկ	Ваник	Տարիել	Тариеа
Սամսոն	Самсон	Սիս	Сис	Վանուշ	Вануш	Տարոն	Тарон
Սամվել	Самвел	Սիսակ	Сисак	Վաշտակ	Ваштак	Տարոնիկ	Тароник
Սայադ	Саяд	Սիրադեհ	Сирадех	Վաչագան	Вачаган	Տելեմաք	Телемак
Սանասար	Санасар	Սիրական	Сиракан	Վաչե	Ваче	Տիգրան	Тигран
Սանատրուկ	Санатрук	Սիրամիր	Сирамир	Վասակ	Васак	Տիրայր	Тирайр
Սանատուր	Санатур	Սիրակ	Сирак	Վասիլ	Васил	Տիրան	Тиран
Սանթրոս	Сантрос	Սիրեկան	Сирекан	Վասպուրական	Васпуракан	Տիրատուր	Тиратур
Սանթուր	Сантур	Սմբատ	Смбат	Վարագ	Вараг	Տիրիթ (պատմ.)	Тирит
Սասուն	Сасун	Սոխակ	Сохак	Վարագ	Вараз	Տոնական	Тонакан
Սասունիկ	Сасуник	Սոկրատ	Сократ	Վարագդատ	Вараздат	Տոնապետ	Тонапет
Սարգիս	Саркис	Սոկրատես	Сократес	Վարագվահան (պատմ.)	Варазваан	Տորք	Торк
Սարդար	Сардар	Տոգոմոն	Тогомон	Վարդազար	Вартазар	Տրդատ	Трдат
Սարիթել	Саритбек	Տոս	Тос	Վարդան	Вартан		
Սարիկ	Сарик	Սպանդար	Спандар	Վարդես	Вартес		
Սարո	Саро	Սպանդարատ	Спандарат	Վարդես	Вартес		
Սարուխան	Сарухан	Սպարտակ	Спартак	Վարդես	Вартес		
Սաֆար	Сафар	Սպիրիդոն	Спиридон	Վարդես	Вартес		
Սեբեոս (պատմ.)	Себеос	Տեփան	Степан	Վարդես	Вартес		
Սեդրակ	Седрак	Տեփանոս	Степанос	Վարդես	Вартес		
Սեթ	Сет	Տրապիոն	Трапион	Վարդես	Вартес		
Սեթ (պատմ.)	Сиф	Սուրեն	Сурен	Վարդես	Вартес		
Սեմ (պատմ.)	Сим	Սուրիջան	Суриджан	Վարդես	Вартес		
Սեյրան	Сейран	Սուրմակ	Сурмак	Վարդես	Вартес		
Սեն	Сен	Սուքիաս	Сукиас	Վարդես	Вартес		
Սենիկ	Сеник			Վարդես	Вартес		
Սենեքերիմ	Сенекерим			Վարդես	Вартес		
Սեպուհ	Сепух			Վարդես	Вартес		
Սևադա	Севада			Վարդես	Вартес		
Սևակ	Севак			Վարդես	Вартес		
Սևում	Севум			Վարդես	Вартес		
Սերաֆիմ	Серафим			Վարդես	Вартес		

[illegible]

- 95

Փիրուզ	Пируз
Փնջիկ	Пнджик

*Անվանացանկը կազմել է Տ. Ավետիսյանը:
Դաստատվել է տերմ. Կոմիտեի 1979 թ. նոյեմբերի նիստում: